Posudek oponenta bakalářské práce

Tomáš MACH

Smysl Americké revoluce v historickém díle Johna Quincyho Adamse

Bakalářská práce Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2015, 57 s.

Tomáš Mach se ve své bakalářské práci rozhodl zpracovat zajímavé a jistě obtížné téma z intelektuálních dějin Spojených států amerických. Na příkladu historických prací šestého amerického prezidenta Johna Quincyho Adamse se pokusil představit vnímání Americké revoluce v první polovině 19. století.

V prvé řadě bych chtěl ocenit odvahu pustit se do tématu, pro které v podstatě chybí opora v domácí (myslím tím české) historiografii. Tomáš Mach tak musel pracovat výhradně s anglicky psanou literaturou a prameny, což není na bakalářské úrovni úplně obvyklé. Základními prameny jeho práce jsou proslovy prezidenta Adamse, které se týkaly Americké revoluce, a dále esej německého autora Friedricha Gentze o srovnání americké a francouzské revoluce, jenž Adams přeložil do angličtiny. Výběr pramenů považuji za vhodný, protože Tomáši Machovi umožnil sledovat rozdílné pojetí vnímání Americké revoluce u amerického a evropského státníka.

Bakalářská práce je rozdělena do sedmi kapitol. Kromě úvodu a závěru se jednotlivé kapitoly věnují historiografii americké revoluce, filozofickým přístupům k revoluci samotné a k její historiografii v podobě providencialismu a deismu, životu a dílu Johna Quincyho Adamse a konečně rozboru jeho děl, respektive překladu. Myslím, že je škoda, že Tomáš Mach nevěnoval alespoň malý prostor připomenutí prací českých historiků, kteří se věnovali či věnují americkým dějinám. I to by mu pomohlo zasadit svou bakalářskou práci do určitého historiografického rámce.

Na úvod předložil Tomáš Mach podrobný přehled vývoje názorů a přístupů k interpretaci Americké revoluce v americké historiografii. Zabýval se pracemi od 18. století až po současnost. Není mi však úplně zřejmé, nakolik s jednotlivými pracemi, které cituje, opravdu pracoval. Na základě toho, že je posléze necituje v seznamu použité literatury, předpokládám, že jejich uvedení v poznámkovém aparátu má pouze upozornit na jejich existenci. V tom případě mi ale v poznámkách pod čarou chybí pravidelné odkazy na zdroje, odkud autor čerpal. Myslím, že podobný proseminární nešvar se objevuje i později, například když Tomáš Mach odkazuje na s. 27 na časopis North Carolina Gazzete z roku 1778, ale později jej v seznamu použitých pramenů neuvádí.

Stěžejní kapitoly práce se věnují rozboru, interpretaci a srovnání projevů Johna Quincyho Adamse a jeho překladu eseje Friedricha Gentze. Autor dochází k celkem očekávanému závěru, že v Adamsově historickém díle, které vycházelo z americké tradice, měl v interpretaci Americké revoluce důležité místo providencialismus. Ten měl mimo jiné zajistit jedinečnost Americké revoluce v dějinách lidstva. Naproti tomu překlad Gentzova díla více ukazuje na základní historické principy revoluce bez zmínění boží prozřetelnosti. I v těchto pasážích by si práce s textem zasloužila poctivější odkazy na původní zdroje. Není mi také úplně jasné, zda autor pracoval se všemi proslovy Adamse, které vyjmenoval v poznámce 3 na s. 8, či zda využil pouze některé, popřípadě nakolik se jednotlivé proslovy shodují či opakují.

Z formálního hlediska se práce vyznačuje poměrně častými pravopisnými i stylistickými prohřešky – interpunkce (např. s. 11, 12, 19, 25), psaní velkých písmen (s. 13, 45), opakování slov, nadměrné používání historického prézentu. Na základě výše uvedeného práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit stupněm **velmi dobře**.

České Budějovice 22. května 2015

PhDr. Pavel Král, Ph.D.